

Антон Охота

студент магістратури спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник: **Лаврук В.В.**,

к.е.н., доцент кафедри геодезії та землеустрою

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

На сучасному етапі соціально-економічних перетворень в Україні особливої актуальності набувають питання підвищення ефективності використання і відтворення продуктивного потенціалу сільськогосподарських земель. Кардинальні зміни земельних відносин, які склалися за час здійснення земельної реформи в нашій державі, визначили новий характер і зміст соціально-економічних проблем землекористування: утворення нової земельної власності; передача прав земельної власності; поділ (врегулювання) земельної власності; збільшення земельної власності; утворення землекористувань; передача земель в оренду; впорядкування земельної власності з ліквідацією недоліків; охорона земель і раціональне землекористування та ін. [3, с.73].

Крім того, постало завдання максимального задоволення економічних інтересів землевласників і землекористувачів, найбільш повного й ефективного використання виробничого потенціалу господарств і закріплених за ними земель, при суворому дотриманні особливих режимів і умов використання земель. Виникла потреба врахування не тільки економічних, але й соціальних факторів, що значно змінює методологію і методику ефективного використання земельних ресурсів. Територія Херсонської області не є винятком. А наукове обґрунтування методів раціонального соціально-економічного використання продуктивних сільськогосподарських земель в області все більше набуває актуального значення.

Враховуючи, що сукупність соціально-економічних дій, спрямованих на регулювання земельних відносин і раціональну організацію території та господарських структур Хмельницької області, які нерозривно пов'язані з землею і здійснюються під впливом формування суспільно-виробничих відносин, в основі їх розвитку та удосконалення повинна лежати відповідна наукова концепція. Разом з тим, в умовах економіки ринкового типу при зниженні ролі держави, виникненні конкуренції, масовому переділі земельної власності земля виступає як об'єкт соціально-економічних зв'язків, а успішне вирішення цих завдань вимагає нового наукового переосмислення усталених положень про соціально-економічну ефективність використання земельних ресурсів.

Ефективна система землекористування вимагає комплексного соціально – економічного підходу до землі як ресурсу та головного засобу виробництва, що відкриває можливість використання його результатів не тільки для економічного регулювання земельних відносин, а й для організації раціонального використання сільськогосподарських угідь, визначення та обґрунтування системи організаційно – господарських заходів з відтворення їх продуктивності.

В результаті проведеного аналізу сучасних земельних відносин в Хмельницької області, на жаль доводиться констатувати, що на сьогоднішній день нашим суспільством не досягнуто вирішення назрілих проблем, пов'язаних з раціональним використанням і охороною земельних ресурсів. Так, екстенсивне використання земельних угідь, зокрема ріллі, не компенсувалось адекватними заходами для підтримання родючості ґрунтів, чим було спричинено в регіоні кризову ґрунтово-екологічну ситуацію, яка вимагає свого невідкладного вирішення. Перехід до ефективної системи використання земель - це основний лозунг земельної реформи, яка проводиться в нашій країні. Її здійснення має спиратися на послідовний (поетапний) комплекс організаційно – економічних заходів, які нині лише формуються. Тому проведення земельної

реформи слід розглядати з позиції близьких і довгострокових цілей. Крім того, що слід розуміти під цими категоріями?

Ефективним слід вважати таке використання земель, яке забезпечує науково-обґрунтований економічний ефект господарювання і при цьому поліпшує родючість ґрунтів і екологічний стан навколишнього середовища. При цьому комплекс організаційно-економічних заходів спрямовується на збереження і відтворення родючості ґрунтів, екологічний баланс ландшафтів, поліпшення інших корисних властивостей землі і навколишнього середовища.

Для забезпечення заходів, які складають систему раціонального використання і охорони земель, землевласники і землекористувачі зобов'язані ефективно використовувати землю відповідно до цільового призначення згідно з проектами, підвищувати родючість ґрунтів, застосовувати природоохоронні технології виробництва, не допускати погіршення екологічного стану на території в результаті своєї господарської діяльності.

Виходячи з цього, виділяють п'ять принципів раціонального використання земель [1, с.91]:

- 1) пріоритет сільськогосподарського (продуктивного) використання земель;
- 2) забезпечення високої ефективності використання продуктивних земель;
- 3) забезпечення кругообігу органічних речовин;
- 4) охорона земель;
- 5) покращення земель.

Всі принципи раціонального використання земель нерозривно пов'язані між собою, оскільки, вирішуючи питання охорони земель, частково вирішують питання їх покращення. З поліпшенням кругообігу поживних речовин в ґрунті, підвищується продуктивність сільськогосподарських культур, а взаємодія усіх чинників забезпечує ефективне використання земель. Отже, раціональне використання земель – це комплексна задача, вирішення якої потребує розробки нових підходів щодо способів ефективного використання земель.

Список використаних джерел

1. Мицай М.А. Теоретичні основи землевпорядного проектування: Курс лекцій. – Л.: Львівський держ. с.-г. інститут, 1995. – 91с.
2. Саблук П.Т., Месель-Веселяк В.Я. Посібник по реформуванню сільсько-господарських та переробних підприємств.– К.: ІАЕ УААН, 2000. – 500 с.
3. Сохнич А. Оптимізація землекористування в умовах реформування земельних відносин. – Львів: Українські технології, 2000. – 108с.
4. Шурда Д. Методи економічної оцінки земельних ресурсів / Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб.- К.: КНЕУ, 2002.- Вип.5.- С.50-52.